

Global Organik Tekstil Standartı (GOTS, Versiyon 5.0) Hakkında Kısa Bilgi

1. GOTS ...

- ❖ ... Global Organik Tekstil Standart'ı 2005 yılında başlatılan **özel** bir standarttır. Mart 2017'den bu yana Versiyon 5 geçerlidir.
- ❖ ... Geçmişte oluşturulmuş olan çok sayıda özel organik tekstil standardının yerini almak amacındadır.
- ❖ ... **Devlet hukukunca gerekli değildir**, ancak dünya tekstil marketindeki daha büyük oyuncular tarafından talep edilmektedir.

2. Kim ve ne GOTS'a uygun olarak sertifikalandırılabilir:

- ✓ **Hasat sonrası işlemeden final ürün tüccarlarına** kadar, organik elyaf ve tekstil endüstrisinin tüm tedarik zincirinin sertifikalandırılması **gerekir**. Perakendeciler gönüllü olarak sertifikalandırılabilir. **Fason işleyiciler** mutlaka kontrol edilmelidir.
- ✓ Sertifikalandırılabilir ürünler **elyaf ürünler, iplikler, kumaşlar, giysiler, moda tekstil aksesuarları (taşınan ya da giyilen), tekstil oyuncaklar, ev tekstili, uyku pedi ve yatak ürünleri ve tekstil kişisel bakım ürünlerini** içerir fakat bunlarla sınırlı değildir.

3. Hammadde Kaynağı

- ✓ GOTS organik hammadde üretimi için ek veya kendi kriterlerini belirlemez.
- ✓ Organik **elyaflar**, IFOAM ya da ISO 17065'e göre akredite olan sertifikasyon kuruluşları tarafından, uluslararası organik standartlara göre (EC 834/2007 Yönetmeliği, NOP veya IFOAM temel standardı kapsamında yer alan herhangi bir standart gibi) sertifikalı kaynaklardan elde edilebilir.
- ✓ Her çeşit organik sertifikalı elyaf kullanılabilir; **pamuk, ipek, yün, keten, kenevir..vb.** gibi.
- ✓ Kullanılan elyaflara göre etiketleme seçenekleri:

GOTS	"Organik"	"%X organik ile üretilmiş"	"organik geçişte"	"%X organik geçiş ile üretilmiş"
Doğal lif "organik"	Min %95	Min %70	--	--
Doğal lif "geçişte"			Min %95	Min %70
Konvansiyonel doğal lif (konvansiyonel pamuk ve konvansiyonel angora yünü hariç)		Max %30 (GDO'suz!)		Max %30 (GDO'suz!)
İşlenmemiş sentetik (polimer) lifler (yalnızca Poliamid, Polipropilen ve Poliüretan/Elastan) ve organik olmayan hammaddelerden rejenere lifler (Viskoz, Modal gibi)		Max %10*		Max %10*
Geri dönüştürülmüş (tüketim öncesi ya da sonrasında) sentetik (polimer) lifler (yalnızca Polyester, Poliamid, Polipropilen ve Poliüretan/Elastan) ya da sertifikalı organik hammaddelerden geri dönüştürülmüş (tüketim öncesi ya da sonrasında) rejenere lifler ya da sürdürülebilir ormancılık yönetim prensipleriyle uyumu doğrulayan bir programa göre sertifikalı hammaddeler (Yalnızca Lyocell ve protein lifler %30'a kadar izin verilir)	Max %5	Max %30	Max %5	Max %30

Lütfen dikkat!

- Çoraplar, taytlar ve spor kıyafetleri %25'e kadar rejenere ya da sentetik lifler içerebilir.
- Ürünler maksimum %10 rejenere ya da sentetik lif materyelleri içerebilir. İstisnalar; yalnızca Lyocell, protein lifler ve geri dönüştürülmüş sentetik lifler %30'a kadar kullanılabilir.

4. Hem organik hem de konvansiyonel üretim yapan firmalarda ayırım:

- ✓ GOTS sertifikasyonu için başvuran müteşebbis, hammaddenin kabulünden, işleme, depolama vb. tüm adımlardan satışa kadar **GOTS ürünlerini, GOTS olmayan ürünlerden** ayırmak için iyi bir sistem kurması gereklidir.
- ✓ En iyi ayırım elbette, **yer bazında** ayırımdır. GOTS için farklı işleme hattı ve deponun olmasıdır.
- ✓ Ancak bu çoğu zaman mümkün olmayabilir; bu durumda, siz **zaman olarak** ayırım yapabilirsiniz: GOTS ürünlerini GOTS olmayan ürünler ile aynı hat üzerinde farklı zamanlarda işleyebilirsiniz. İlgili ekipmanların temizliği GOTS işleme öncesinde yapılmalıdır. Nakliye, depolama ve üretim esnasında **bulaşmanın önlenmesi** için koruyucu önlemler alınmalıdır.

5. İzin verilen ve yasaklı girdiler, boyalar, yardımcı maddeler ve aksesuarlar

- ✓ Tekstil zincirindeki tüm işleme adımları için yalnızca akredite bir sertifikasyon kuruluşu tarafından onaylı girdiler kullanılabilir. Buna bağlı olarak tüm bu girdiler ve işleme yardımcılarının **GOTS onaylı girdiler listesinde** bulunması ve **Approval Letter (onay mektubu)** olması gerekmektedir.
- ✓ **Aksesuarlar** için gereklilikler GOTS bölüm **2.4.9'da** belirtilmiştir. Genelde GOTS uygunlukları için Oeko-Tex sertifikaları yeterlidir. Ayrıca materyal kompozisyonları da kontrol edilmelidir. Lütfen dolgu ve destek ürünlerinin gerekliliklerine dikkat ediniz.

6. Bitmiş ürünlerin kalitesi

- ✓ GOTS, sürtme, ter, ışık, tükürük ve yıkama haslığı ve aynı zamanda boyut değişimleri ile ilgili **detaylı teknik kalite parametreleri** tanımlar. Aynı zamanda **kalıntılar için limit değerler** belirlenmiştir. Eğer bu limitler aşılsa, bu durum son tüketici ürün tanımında belirtilmelidir. Ayrıca GOTS ürünlerinin GOTS uygunluğunu kanıtlamak için düzenli kalıntı analizleri yapılır. Gereklilikler Bölüm **2.4.14 ve 2.4.15'de** belirtilmiştir.

7. Sosyal kriterler

- ✓ İş verenler, **özgür iş seçimi, dernek kurma özgürlüğü, toplu pazarlık hakkı, güvenli ve hijyenik çalışma koşulları, çocuk çalışanlar, çalışma saatleri, ayrımcılık, sert veya insanlık dışı muamele** hakkında International Labour Organisation (ILO) sözleşmelerine ve ulusal yasalara uymalıdır.
- ✓ **Maaşlar** çalışanların **temel ihtiyaçlarını** karşılamalıdır.
- ✓ İşverenler kısa süreli sözleşme, fason sözleşme..vb. yoluyla işçi veya sosyal güvenlik kanunlarından kaçınmamalıdır.
- ✓ Etik iş davranışının tanımlandığı (yolsuzluk karşıtlığı, veri güvenliği vs) bir **Sosyal Uygunluk Beyanı** mevcut olmalıdır.

8. Çevre Yönetimi

- ✓ Konvansiyonel tekstil tesisleri en çok kirlitmeye yol açan endüstriler olma eğilimindedir. GOTS organik kıyafetler üreten fabrikaların çevresel etkilerini minimize etmek için açık bir kılavuz oluşturur.
- ✓ Endüstrilerin önlemlerin ve girişimlerin aynı zamanda kantitatif hedeflerinin bulunduğu yazılı ve detaylı **çevre politikaları** olmalıdır. Islak işleme birimleri kullanılan kimyasalların, enerji, su tüketimi ve çamurun atılması dahil, atık su arıtımının tüm kayıtlarını saklamalıdır. Diğer tüm birimler için enerji tüketim kayıtları yeterlidir.
- ✓ Atık suyun kimyasal oksijen ihtiyacı (KOİ) kg tekstil çıktısı başına 20g'ı aşmamalıdır.

9. Dökümantasyon ve etiketleme

- ✓ GOTS birimlerinin GOTS ürünlerini tanımlamak ve kayıt etmek için **işleyen ve anlaşılabilir bir sisteme** ihtiyacı vardır.
- ✓ GOTS ve GOTS olmayan ürünlerin paralel üretiminin gerçekleştiği her yerde çuval, ambalaj, kutular işletmenin her adımı boyunca etiketlenmek zorundadır.
- ✓ Müteşebbis **tedarikçi sertifikalarını, irsaliyelerini, kabul notlarını, işleme kayıtlarını, depo defteri ve faturalarını** dosyalamalı ve saklamalı, tüm bu kayıtlar ürünün GOTS

- durumundan bahsetmelidir.
- ✓ GOTS işleyicilerin hammadde, yardımcı malzeme ve aksesuarlar. vb satın alım miktarının ve satılan final ürün miktarının değerlendirilmesine izin veren, iyi bir muhasebe sistemine ihtiyacı vardır.
  - ✓ Tarladan doğrudan gelen açık hammadde dışında, GOTS işleme için sadece paketli veya **mühürlü ve etiketli** ürünler kabul edilmelidir, etiketsiz ürünler tedarikçiye iade edilmelidir.
  - ✓ Nakliye rotası ve nakliye araçları dokümanite edilmelidir.
  - ✓ En azından, tedarik zincirinin her aşamasında bir adım ileri ve bir adım geri olacak şekilde **izlenebilirlik** sağlanmalıdır.
  - ✓ Kontrol ile ilgili kayıtlar minimum 5 yıl saklanmalıdır.

10. Çalışanların eğitimi

- ✓ Müteşebbis **tüm çalışanlarını** standardın ana içeriği ve gereklilikleri konusunda bilgilendirmelidir. İlgili **eğitim kayıtları** tutulmalıdır.
- ✓ Müteşebbis bir yönetim temsilcisini GOTS gerekliliklerine uyum için sorumlu olacak şekilde atamalıdır.

11. Etiketleme

- ✓ **GOTS logosuna** her zaman ilgili **etiketleme sınıfı (label grade)**, işaretli ürünleri onaylayan **onaylı sertifikasyon kuruluşu referansı** (sertifikasyon kuruluşu adı / kısa isim) ve sertifikalı işletmenin **lisans numarası** (Onaylı sertifikasyon kuruluşu tarafından verilen) eşlik etmelidir.
- ✓ Eğer tedarik zincirindeki son sertifikalı işletme tüccar ya da perakendesi ise etiketlemede kullanılan lisans numarası son işleyicinin ya da sertifikalı tüccar ya da perakendecinin lisans numarası olabilir.
- ✓ Eğer GOTS'a uygun olarak üretilen **final ürünler perakende ticaret** esnasında GOTS etiketi ile işaretlenmezse, bunlar artık GOTS ürünü olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle perakende ticarete GOTS sertifikasyonu referansları ile sunulamaz, reklamı yapılamaz ya da satılamazlar.
- ✓ Ürünler, yalnızca **tüm tedarik zincirindeki** tüm işletmeler GOTS sertifikalı olduğu sürece **GOTS ürünü** olarak reklam yapılabilir ve satılabilir.
- ✓ Kullanılan liflere göre uygun etiketlemeler:

GOTS Label Grade 1: organic	GOTS Label Grade 2: made with organic
 organic CERES-12345	 made with organic CERES-12345

Lütfen logo kullanımı konusunda standart tarafından oluşturulan gereklilikleri dikkate alınız (bakınız www.global-standard.org -> Licencing and Labelling)!

12. Transaction Certificates (TC'ler, Dolaşım Sertifikaları)

- ✓ **Tanım:** Bir işletmeden diğerine yüklemesi yapılan ürünlerin belli bir standarda uygunluğunu doğrulamak üzere sertifikasyon kuruluşu tarafından düzenlenen bir dokümandır. Dolaşım Sertifikaları **ürün sahipliği her değiştirdiğinde** düzenlenir.
- ✓ Organik lif satın alan ve GOTS ürünleri satın alan tüm Sertifikalı işletmeler, satın alınan tüm GOTS malları için bir Transaction Certificate(=TC, kontrol sertifikası) almalı ve sağlamalıdır

	13.2.5tr Inf	Kısa Bilgi GOTS	v 13.06.2018	4 / 4
---	--------------	-----------------	--------------	-------

(Bölüm 1.4'deki kriterlere uygun olarak). Bu TC'ler ürünün tedarikçisinden sorumlu sertifikasyon kuruluşu tarafından düzenlenir. Genelde TC'ler ürünün tedarikçisinden sorumlu sertifikasyon kuruluşu tarafından faturaların, packing listler ve taşıma evraklarının kopyalarına istinaden düzenlenir. İstisnai durumlarda birden çok yükleme için TC'ler düzenlenebilir. Tek bir TC'nin kapsayabileceği maksimum süre 3 aydır.

13. Prosedür

Lütfen websitemizdeki ilgili dokümana başvurunuz.

Lütfen bunun GOTS'un temel gereklerinden sadece bir seçme, yani bir giriş olduğunu unutmayınız. Elbette üretici, ilgili standardın tüm gereklerini öğrenmek ve yerine getirmek zorundadır. Standart ile ilgili diğer tüm dokümanlar bu adresten indirilebilir. <http://global-standard.org> -> Information Centre -> Downloads !